

GLOBALIZACE VE SVĚTĚ PLEMENE BELGICKÉHO MODROBÍLÉHO

Zeptali-li bychom se před deseti lety, jaké je nejužívanější masné plemeno v užitkovém křížení, většina chovatelů by zřejmě bez většího váhání odpověděla charolais. Pokud bychom položili stejnou otázku dnes, odpověď by patrně byla odlišná - belgické modrobílé.

Ano, je to právě plemeno belgické modrobílé, které v posledních letech prožívá celosvětově obrovský rozmach a z mnoha stád charolaiské plemeny vytláčuje. Tento trend se začal ve všech chovatelsky vyspělých zemích výrazněji projevovat zhruba před pěti lety. Podíváme-li se dnes do statistik jednotlivých zemí, zjistíme, že např. v Německu bylo roce 2002 belgickými býky provedeno celkem 74 908 prvních inseminací, což je o více než 15 800 více než v roce 2001. Teprve po plemeni belgické modrobílé následují s velkým odstupem plemena limousine, charolais, blonde d'Aquitaine, angus a masný simentál (fleckvieh). Stejná situace je také v Irsku - i zde je od roku 2001 plemeno belgické modrobílé nejužívanějším plemenem (107 476 prvních inseminací v roce 2001). Obdobná čísla bychom zjistili také ve Velké Británii, Itálii a Nizozemsku.

Díky svým nesporným kvalitám si plemeno BM rozšiřuje svou pozici i do dalších zemí. Nárůst zájmu lze pozorovat i v takových státech jako je Polsko, země bývalé Jugoslávie, či dokonce Rumunsko. Trend využívání býků plemene belgické modrobílé jako koncového plemene v užitkovém křížení se nevyhnul samozřejmě ani

Z přehlídky býků na inseminační stanici v Hradištku v roce 2004

České republiky. Avšak totální nedostatek plemenů z vlastních zdrojů vedl v minulosti plemenářské společnosti pouze k nákupu inseminačních dávek. V posledních letech se chovatelská základna rozšířila a situace se začala postupně zlepšovat, teprve loňský rok však lze označit za průlomový, především pokud jde o počet odchovávaných a následně vybraných býčků.

V této souvislosti je však potřeba upozornit, že ne všichni býci jsou do užitkového křížení vhodní. Ve většině případů jsou sice telata po belgických býcích dobře osvalená, rozhodně ale neplatí, že použití jakéhokoliv belgického plemeníka automaticky přináší nadprůměrně zmasilé tele. Při výběru býka je nutné přihlížet na jeho vlastní hodnocení, exteriér, důležité informace získáme také z rodokmenu a v neposlední řadě také z plemenných hodnot.

Kvalita býčků z letošních výběrů se sice v porovnání s loňským rokem výrazně zlepšila, na jaře se však objevila skutečnost, která zřejmě celkem výrazně zasáhne do celého procesu šlechtění. Nepřímo tak možná ovlivní dokonce i cíle šlechtitelského programu plemene BM, a to snahu o soběstačnost v produkci býků pro užitkové křížení. Zmiňovanou situaci je přechod

plemenářské práce v chovu skotu z ČMPU na nově vzniklou společnost CZ Delta. Ta je totiž součástí nadnárodního holdingu CR Delta VRV a díky těmto vazbám má možnost nakupovat za velmi příznivé ceny ID přímo z Belgie a nic ji nemotivuje k nákupu býků a vytvoření vlastního programu. Tento trend se již přenáší i na další plemenářské firmy, kdy i ty ztrácejí zájem o nákup vlastních býčků a spoléhají se pouze na dovoz dávek. Z ekonomického pohledu lze takové chování pochopit - je-li situace taková, že se jim vyplácí dávky raději dovézt, pak asi nikdo nenajde argument, který by finanční zájem převážil. Pokud se tento trend opravdu plně projeví, obávám se, že pojem národní šlechtitelský program ztratí zcela na významu.

Zřejmě jediným českým zástupcem, který tomuto tlaku zatím odolává a aktivně se snaží nakupovat býčky a produkovat od nich dávky, je firma Natural. Již v minulém roce nakoupila na ISB v Hradištku pod Medníkem několik býků a i tento rok zakoupila na odchovnách dva býky (Lord ZBM 220 a Lojza ZBM 222). Masný program této firmy je systematicky inovován a doplňován o býky, o které je zájem nejenom na českých trzích. V nabídce tak najdete několik belgických býků, kteří na stanici úspěšně produkují dávky.

Kamil Malát

Lord z Cunkova ET (ZBM 220)